

Kapitola 13

Bezpečnostné zásady

I. ÚVODNÉ USTANOVENIA

1. Kapitola Bezpečnostné zásady popisuje pravidlá, ktoré minimalizujú riziká ohrozenia života, zdravia či poškodenia majetku alebo prírody pri práci s deťmi a mladými ľuďmi v skautingu. Sú záväzné pre každého činníka SLSK alebo organizátora skautskej akcie, ako aj pre účastníkov skautskej akcie. Kapitola upravuje aj zodpovednosť za vznik škody na majetku alebo na zdraví interne pre účely SLSK.
2. Osoba povinná vykonávať dohľad nad maloletými účastníkmi akcie sa pre účely tohto predpisu nazýva organizátor akcie. Účastníkom akcie je osoba, ktorá sa dobrovoľne zúčastňuje na akcii organizovanej v rámci SLSK organizátorom akcie.
3. Účastník akcie má povinnosť dodržiavať bezpečnostné usmernenia organizátora akcie.
4. Z interného hľadiska SLSK má povinnosť vykonávať dohľad nad maloletými účastníkmi akcie (v nasledovnom poradí):
  - a. ich prítomný oddielový vodca (aj keď ide o zborovú alebo inú väčšiu alebo naopak družinovú akciu);
  - b. ak nie je oddielový vodca maloletých účastníkov akcie prítomný, zodpovedá prítomný zástupca oddielového vodcu;
  - c. ak nie je prítomný ani oddielový vodca ani zástupca oddielového vodcu, zodpovedá dospelá osoba, ktorú vedením akcie poveril oddielový vodca, resp. zástupca oddielového vodcu (v tomto poradí). Ak takúto osobu nepoverili a oddielový vodca o akcii vedel a súhlasil s ňou, zodpovedá, akoby na nej bol on sám.
5. Ak sa preukáže, že o akcii nevedel vodca oddielu, akcia sa nepovažuje za organizovanú Slovenským skautingom.
6. Osoba, ktorú chce oddielový vodca, resp. zástupca oddielového vodcu poveriť vedením akcie, musí jednoznačne prejsť súhlas s takýmto poverením, pričom oddielový vodca, resp. jeho zástupca musia takúto osobu aj poučiť o jej internej zodpovednosti v zmysle tejto kapitoly a povinnosti vykonávať dohľad nad maloletými účastníkmi akcie.

II. VŠEOBECNÉ BEZPEČNOSTNÉ ZÁSADY

1. Vodca oddielu má mať úspešne absolvovaný rozšírený 16-hodinový kurz prvej pomoci o poskytovaní prvej pomoci so zameraním na zdravotnú činnosť na zotavovacom podujatí. Túto podmienku nemusí spĺňať, len ak získal vysokoškolské vzdelanie lekárskeho, ošetrovateľského smeru alebo v odbore verejné zdravotníctvo alebo vzdelanie v kategórii pracovníkov v zdravotníctve v odboroch sestra, pôrodná asistentka a asistent.
2. Každý člen SLSK a predovšetkým radca má byť v rámci skautského programu trénovaný v poskytovaní prvej pomoci a riešení krízových situácií.
3. V rámci skautingu sa nepripúšťa žiadna šikana, psychické ponižovanie, telesné tresty, ani tresty spôsobujúce fyzickú bolesť či vyčerpanie smerujúce k ohrozeniu zdravia.

III. VYBAVENIE KLUBOVNE

1. V každej klubovni má byť k dispozícii primerane vybavená lekárnica.
2. Každá klubovňa má byť vybavená vhodným hasiacim prístrojom, u ktorého prebiehajú pravidelné revízie. V každej klubovni majú byť vyvesené požiarne poplachové smernice s dôležitými telefónnymi číslami (150, 155, 158, 112) a pokynmi pre prípad požiaru a havárie.
3. Všetky zásahy do elektroinštalácie, rozvodu plynu, hasiacich prístrojov, komínov a nosných priečok môže vykonávať len na to oprávnený pracovník s príslušnými odbornými skúškami a platným poverením.

IV. ORGANIZÁCIA AKCIÍ

1. Vodca oddielu musí byť informovaný o každej akcii svojho oddielu a musí s ňou súhlasiť. Ak na akcii nemôže byť prítomný osobne, poverí inú zodpovednú osobu vedením akcie, t.j. aj dohľadom nad maloletými. Ak je na družinovke, družinovej výprave alebo inej akcii poverená dohľadom osoba mladšia ako 18 rokov, je zodpovedný vodca oddielu za predpokladu, že o tejto akcii vedel a súhlasil s ňou.
2. Každý organizátor akcie sa musí zoznámiť s aktuálnymi zdravotnými a hygienickými predpismi a zabezpečiť súvisiace požiadavky (ústredie zabezpečuje publikovanie aktuálnych predpisov na oficiálnej webstránke SLSK).
3. Na táboroch alebo akciách trvajúcich dlhšie ako 3 dni je nevyhnutná prítomnosť zdravotníka, ktorý úspešne absolvoval rozšírený 33-hodinový kurz Slovenského Červeného kríža o poskytovaní prvej pomoci so zameraním na zdravotnú činnosť na zotavovacom podujatí. Bez tohto školenia môže funkciu zdravotníka vykonávať len odborne spôsobilá osoba, ktorá získala vysokoškolské vzdelanie lekárskeho, ošetrovateľského smeru alebo v odbore verejné zdravotníctvo alebo vzdelanie v kategórii pracovníkov v zdravotníctve v odboroch sestra, pôrodná asistentka a asistent.
4. Pri každej akcii v prírode treba mať k dispozícii primerane vybavenú lekárnicu (pozri prílohu I).
5. Organizátori akcií majú účastníkov zrozumiteľne informovať o prípadných rizikách, aby predišli hazardnému správaniu. Pri väčších rizikách je odporúčané použiť aj špeciálne nápisy, napr. „Nepiť, voda nie je pitná!“, „Pozor, žieravina, nedotýkať sa.“

V. KOMUNIKÁCIA S RODIČMI

1. Vodca oddielu má viesť plán akcií a mal by o ňom informovať rodičov.
2. Pri dlhších akciách (nad 3 dni) vyjadrujú rodičia písomne súhlas s účasťou detí podpísaním prihlášky na akciu. Spolu s prihláškou majú vodcovia alebo organizátori akcií od rodičov žiadať aj vyhlásenie rodičov o zdravotnom stave ich dieťaťa (prípadných zdravotných problémoch, alergiách a iných obmedzeniach dieťaťa) nie staršie ako 1 deň a potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti a o povinnom očkovaní od ošetrojúceho lekára (nie staršie ako 1 mesiac) ako aj preukazy zdravotného poistenia účastníkov akcie.
3. Rodičia by od organizátora akcie mali dostať núdzový kontakt (telefón), kde sa dozvedia informácie v prípade mimoriadnych situácií.
4. Rodičom treba oznámiť predpokladaný termín a miesto návratu a snažiť sa ich dodržať.
5. Po skončení akcie má organizátor akcie informovať rodičov o zraneniach či ochoreniach dieťaťa alebo podobných rizikových udalostiach, ako je uhryznutie psom, hadom, kliešťom, bodnutie osou a pod.

VI. POCHODY V TERÉNE

1. Pri pochode prírodou má organizátor akcie zvážiť aktuálne podmienky (počasie, únava) a riziká terénu (zrázy, priepasti, prudké svahy, ľadové miesta, lavínózne úseky, náročné trasy v hlbokom snehu, rašeliniská, močiare...) a ak hrozí nebezpečenstvo, uprednostníť odklad pochodu alebo bezpečnejší variant.
2. Pochody by sa nemali konať vo veľmi zlom počasí (búrka, snežná búrka, hmla a pod.). Ak skupinu stretne takéto počasie, má organizátor akcie zaistiť bezpečný presun celého kolektívu, nestratiť spojenie so všetkými účastníkmi, v prípade nutnosti sa spojiť povrazom a často kontrolovať počet.
3. Minimálny počet účastníkov horskej túry sú z bezpečnostných dôvodov tri osoby.
4. Účastníkov treba oboznamovať so smerom, trasou a cieľom túry, uvádzať im, kde a kedy sa bude čakať, kde bude odpočinok.
5. Maximálna odporúčaná denná túra s deťmi do 15 rokov je 20 km. Každé prevýšenie o 100 m sa ráta za ďalší 1 km vzdialenosti.
6. Pre akcie s deťmi do 15 rokov sa neodporúča vysokohorská turistika nad 2500 m/m.
7. Organizátor akcie musí vždy počítať s odpočinkom, prestávkami po 1 - 2 hodinách a časovou rezervou pre nepredvídané situácie.
8. Účastníci musia vedieť pravidlá a zásady, čo robiť pri stratení sa v prírode (spravidla prísť na dohodnuté miesto zrazu alebo sa vrátiť na miesto, kde boli účastníci naposledy spolu, v prípade tmy, hmly či fujavice je bezpečnejšie ostať na mieste a ukryť sa, úkryt výrazne označiť a počkať na zlepšenie alebo rozjasnenie).
9. Ak je to možné, organizátor horského pochodu má oznámiť horskej službe alebo na horskej chate smer, trasu a cieľ túry, počet účastníkov a meno organizátora, prípadne číslo na jeho mobil.
10. Pri predpoklade samostatného pohybu maloletých účastníkov ich musí organizátor dopredu poučiť o možných nebezpečenstvách a zásadách správania sa. Organizátor akcie by nikdy nemal povoliť samostatný pohyb maloletých účastníkov na zvlášť rizikových miestach či za zvlášť rizikových podmienok.
11. Neodporúča sa pochod po cestách pre motorové vozidlá, a ak je to nevyhnutné, treba dodržiavať pravidlá cestnej premávky. Na väčšiu skupinu sa hľadá ako na vozidlo, teda pri chôdzi sa pohybuje po pravej strane vozovky.
12. Cez vozovku má skupina prechádzať koordinovane, pod dozorom organizátora akcie.
13. Za zníženej viditeľnosti musí byť organizovaný útvar chodcov označený vpredu po oboch stranách neosliňujúcim bielym svetlom a vzadu takisto po oboch stranách červeným svetlom.

VII. VEREJNÁ PREPRAVA

1. Nastupovanie a vystupovanie do dopravných prostriedkov musí byť disciplinovaný proces pod dohľadom organizátora akcie a účastníkov treba zakaždým zrátať.
2. Počas cesty dopravnými prostriedkami treba udržiavať poriadok, bezpečnú, kľudnú a slušnú prepravu.

VIII. OBLEČENIE

1. Pred táborom a náročnejšími akciami majú byť účastníci informovaní o zozname vhodného šatstva a obuvi, ktorú budú potrebovať podľa ročného obdobia a očakávaného programu. Vždy sa treba snažiť zaistiť, aby mali účastníci odporúčané i rezervné oblečenie a obuv.
2. Organizátori akcií by sa mali snažiť zabrániť tomu, aby účastníci trávili dlhý čas v mokrom oblečení, mokrej obuvi alebo aby im bola dlho zima.

IX. STRAVA

1. Pri akciách sa treba vyhýbať konzumácii epidemiologicky rizikových potravín, resp. vybrané druhy potravín konzumovať len pri dodržaní stanovených technologických podmienok (bližšie vyhláška č. 592/2002 Z.z. v prílohe č. 3). Na akciách sa účastníkom nesmú podávať žiadne jedlá z nazbieraných húb.
2. Na táboch musí byť pitná voda preverená hygienikom a možnosť jej využívania potvrdená písomným dokladom.
3. Účastníci by na stálych táboroch nemali dlhodobjšie skladovať potraviny v batohoch ani stanoch a nemali by v stanoch ani jesť. Po príchode na tábor si organizátori akcií majú dať pozor najmä na rýchlo sa kaziace potraviny.

4. Pri nákupe potravín treba pozorne skontrolovať dátumy výroby a spotreby na potravinách a udržiavať ich predovšetkým podľa inštrukcií na obale, ak také nie sú, tak v chlade, suchu, v čistom priestore, riadne uzavreté a mimo dosahu zvierat a hmyzu.
5. Mäso, mliečne výrobky a pod. treba na tábore variť a/alebo podávať čo najskôr, pokiaľ možno hneď po dovezení.
6. Na akciách treba vyhovieť špeciálnym požiadavkám na stravu a zabezpečiť plnohodnotné jedlo pre vegetariánov či účastníkov, ktorí určité jedlá zo zdravotných dôvodov jesť nemôžu.
7. Piť vodu je možné len zo zdrojov odsúhlasených organizátorom akcie, ktoré uňho nevzbudzujú pochybnosť o ich nezávadnosti.
8. Dospelí pracovníci v kuchyni majú mať vystavený od lekára tzv. „Zdravotný preukaz pracovníka v potravinárstve“.

X. PRÁCA S NÁRADÍM A MATERIÁLOM

1. Pri práci i aktivitách treba udržiavať poriadok. Nebezpečné sú kince, pítky či iné nástroje voľne ležiace v tráve. Nepoužívané náradie a nástroje treba vždy bezpečne ukladať na miesto na to určené.
2. Účastníkov treba primerane učiť správne narábať s nožom, sekerou a pilou a inými nástrojmi. Žiaden maloletý účastník by nemal pracovať s týmito nástrojmi bez predchádzajúcej inštrukcie a vysvetlení zásad bezpečného zaobchádzania. Účastníci majú byť poučení aj o rizikách ostatných pracovných činností, ktorým sa venujú a zásadách bezpečnosti práce.
3. Náradie a pracovné pomôcky musia byť pred použitím skontrolované organizátorom akcie, prípadne povereným vedúcim danej aktivity. Všetko náradie musí byť funkčné a kvalitné. Pozor treba dať na technický stav náradia (sekera, kladivo a pod.).
4. Účastníci majú mať podľa povahy práce pracovné rukavice, príp. iné potrebné ochranné pracovné pomôcky (okuliare a pod.). Takisto majú mať vhodné oblečenie a obutie vzhľadom k danej činnosti (riziko poklznutia, zachytenia voľných častí odevu rotujúcim náradím či strojom a pod.).

XI. OHNE V PRÍRODE, TÁBORÁKY A VARENIE

1. Účastníkov treba v aktivitách učiť bezpečne pracovať s ohňom (zapaľovanie, kamene okolo ohniska, vhodné drevo, udržiavanie ohňa, hasenie, dokonalé upratanie a zamaskovanie ohniska). Obzvlášť treba dohliadať na nováčikov a mladších účastníkov pri zapaľovaní a práci s ohňom.
2. Oheň sa smie rozkladať len na povolených miestach v bezpečnej vzdialenosti od horľavých predmetov a lesa.
3. Oheň sa nesmie rozkladať v ochranných pásmach elektrického a trakčného vedenia, ďalších inžinierskych sietí (vodovody, plynovody, parovody a pod.), v ochranných pásmach vodných tokov, v ochranných pásmach zdrojov pitnej vody, v blízkosti objektov s horľavými a výbušnými látkami, taktiež rozkladať oheň pod snežnými prevismi (pod skalami, vetvami stromov).
4. Pri ohni musí byť prítomný organizátor akcie a bez jeho účasti je možné rozkladať oheň len s jeho vedomím a súhlasom, a to na miestach osvedčených, bezpečných a k tomu určených.
5. Vždy treba vymedziť priestor ohniska vyčistením (vyrytím drnov, odstránením lístia, suchej trávy a pod.) a obložením suchými kameňmi. Nemajú sa používať mokré alebo vlhké kamene, pri ktorých hrozí puknutie.
6. Pri zakladaní ohňa treba dávať pozor na vietor (iskry) a rizikový podklad ohniska, ktorý môže vzplanúť, tlieť a spôsobiť požiar.
7. Do ohňa sa nesmú prilievať žiadne horľaviny ani hádzať výbušné látky, tlakové nádoby od sprejov, plasty, guma a pod. Na otvorenom ohni, ale aj v peci je možné spaľovať len obvyklé prírodné palivá (drevo, uhlie, brikety, slamu, seno, papier a pod.).
8. Pred opustením ohniska s otvoreným ohňom (aj táborák) sa toto musí bezpečne uhasiť, najlepšie zaliatím vodou, o čom sa treba dôkladne presvedčiť, a pokiaľ ohnisko nie je stále, musí sa zároveň čo najlepšie zahľadiť.
9. Okrem típi, hangárov a podsadových stanov sa v stanoch na osvetlenie nesmie používať žiaden horľavý materiál. Pri svietení v podsadových stanoch, hangároch alebo típi musí byť sviečka, kahanec a pod. v bezpečnom svietniku a primerane ďaleko od plachty. Nie je povolené zapaľovať suchý lieh v stanoch z dôvodu vytvárania zdraviu nebezpečných exhalátov.
10. Manipulácia s otvoreným ohňom v típi je možná len po detailnej inštrukcii všeobecných bezpečnostných zásad, vybudovaní bezpečného ohniska a ochrannej zábrany. Je nutné zaistiť dostatočný prísun vzduchu (vzdušného kyslíka) k ohňu, aby sa zabránilo hromadeniu smrteľne jedovatého oxidu uhoľnatého.
11. Pri každom ohnisku s otvoreným ohňom sa odporúča mať nádobu s dostatočným množstvom vody na uhasenie prípadného začínajúceho požiaru.
12. Pece a šporáky musia byť stabilné, postavené na pevnej pôde a chránené pred vetrom.
13. Každá kuchynská služba, predovšetkým jej radca, musí byť poučená o pravidlách hygieny, práce s ohňom a práce s jedlom. Aj keď družina pracuje v kuchyni samostatne, priebežne na ňu musí dohliadať dospelý dozor.
14. V miestnostiach ani na táboroch sa nesmie nechať bez dozoru rozpalená pec, variče a iné horúce (i elektrické) spotrebiče. Pri odchode treba skontrolovať uhasenie ohňa, resp. vypnutie všetkých spotrebičov.
15. Propánbutanové či benzínové variče, lampy a pod. môžu účastníci mladší ako 15 rokov používať len pod dozorom dospelých.

16. S horľavinami I. triedy (benzín, toluén, acetón, lieh, a pod.) sa smie manipulovať len pod dozorom plnoletej osoby. S horľavinami II. triedy (nafta, petrolej, syntetické riedidlá a farby apod.) smú manipulovať len osoby staršie ako 15 rokov.
17. Nepripúšťa sa fajčiť pred deťmi a zakazuje sa fajčenie na požiarné nebezpečných miestach.
18. Vydymovanie či iné narábanie s ohňom, kde hrozia popáleniny, dusenie či iné poškodenie zdravia, je neprípustné.
19. Pri eventuálnom vzniku požiaru je stanovená ohlasovacia povinnosť (hasičom), povinnosť vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb, povinnosť zúčastniť sa likvidácie požiaru a dodržiavať nariadenia hasičskej jednotky.

XII. PROGRAM, HRY A ŠPORTY

1. Pri terénnych hrách sa treba vyhýbať rizikovému terénu (veľký sklon svahov, skaly, sutina, lomy, krasové oblasti, močiare apod.).
2. Nočné hry sa môžu uskutočňovať len v bezpečnom priestore, ktorý účastníci dobre poznajú alebo je inak zabezpečený proti nebezpečenstvu vzniku úrazu (napr. ohraničený cestami). Po nočných hrách by mal byť ráno primeraným spôsobom posunutý budíček.
3. Pri zahraničných akciách treba zaistiť pre všetkých účastníkov zdravotné a úrazové pripoistenie. Pri cestách do krajín EÚ majú mať účastníci Európsky preukaz zdravotného poistenia.
4. Ak v rámci akcie sú aktivity, kedy sú jednotliví maloletí účastníci či skupiny maloletých účastníkov dlhšiu dobu bez dozoru organizátora akcie, zodpovedá organizátor akcie, ktorý aktivity povolil. Preto musí vopred veľmi starostlivo zvážiť vypeľosť a skúsenosti účastníkov, riziká, ktorým sa vystavujú (zranenia, nebezpečné činnosti, požiar, napadnutie a pod.). Ak vodca usúdi, že takéto samostatná aktivita je z hľadiska programu želaná, je žiadúce minimalizovať riziká (upozornením na riziká, stanovením pravidiel, kontrolných bodov a spôsobu kontaktu, informovaním účastníkov o poverenom zodpovednom vedúcom aktivity, odovzdaním mu skúseností a jeho dostatočnou inštruktážou a pod.) Odporúča sa s deťmi vyslať aspoň staršieho rovera, ktorý nemusí do samostatnej činnosti detí zasahovať.
5. Pri cyklistických výpravách sa odporúča prítomnosť plnoletej osoby s vodičským oprávnením (znalosť cestnej premávky), vždy však minimálne osoby staršej ako 15 rokov, ktorá je dostatočne spôsobilá, aby riadne dozrela na mladších účastníkov.
6. Pri korčuľovaní sa a lyžovaní je možné používať len verejne prístupné klziská, zjazdovky a bežecké trate či cesty, neodporúča sa pohybovať v neznámom teréne a mimo značené trasy a výslovne sa zakazuje pohyb v nebezpečnom teréne. Organizátor akcie musí pred korčuľovaním sa, hrami na ľade, prechodom cez zľadovatelé plochy a vstupom na ne vždy overiť bezpečnosť klziska, silu a pevnosť ľadu.
7. Extrémne športy ako horolezectvo, speleológia, potápanie, skialpinizmus, ale aj rizikové športy ako streľba zo zbrane, streľba z luku vyžadujú vždy prítomnosť plnoletého kvalifikovaného inštruktora danej aktivity. Pri každej takejto činnosti je potreba zvýšenej opatrnosti, vyššej disciplíny účastníkov akcie a podrobnejšieho poučenia v oblasti bezpečnostných zásad príslušného športu. Vždy treba používať príslušnú ochrannú výstroj (prilby, záchranné laná, úväzy, špeciálne oblečenie a pod.) a mať k dispozícii lekárničku. Ak tieto podmienky nie sú zabezpečené, uvedené činnosti nie sú počas skautských akcií povolené.

XIII. KÚPANIE, PLÁVANIE, SPLAVOVANIE

1. Kúpanie sa účastníkov akcie v prírode musí byť prispôsobené počasiu, fyzickej zdatnosti účastníkov a ich plaveckým schopnostiam.
2. Účastníci so zdravotnými obmedzeniami a zdravotnými komplikáciami (epilepsia, prechladnutie, ošetrené úrazy, ekzémy, prípadná menštruácia dievčat atď.) sa kúpať nemajú.
3. Účastníkov nikdy nesmieme ku kúpaniu prehovárať alebo nútiť (ani netrpieť posmešky od ostatných, obzvlášť dieťa sa môže hanbiť prezradiť skutočný dôvod, prečo sa nechce kúpať).
4. Maloletí účastníci sa môžu kúpať len vo vymedzenej oblasti za prítomnosti a dohľadu plnoletej osoby, ktorá je schopná poskytnúť záchranu topiacemu sa. Pri kúpaní sa odporúča max. 6 - 10 účastníkov na takúto jednu plnoletú osobu. Pri väčšom počte maloletých účastníkov má byť časť dohliadajúcich osôb s nimi vo vode a časť sledovať kúpanie z brehu. Dozerajúce osoby majú kúpajúcich sa primerane častokrát rátať.
5. Pred kúpaním je vhodné maloletých účastníkov rozdeliť na vzájomne sa strážiace dvojice.
6. Dohliadajúce osoby musia dávať zvláštny pozor na kúpanie sa neplavcov a začiatočníkov.
7. Kúpať sa maloletí účastníci smú najskôr hodinu po hlavnom jedle alebo po intenzívnom cvičení.
8. Je potrebné zabezpečiť disciplínu a činnosť účastníkov, ktorí sa nekúpu, ako aj dohľad nad takýmito maloletými účastníkmi.
9. Pokiaľ nejde o verejné kúpalisko, tak musí miesto pre kúpanie schváliť organizátor akcie, ktorý skontroluje, či nejde o nebezpečné miesto alebo miesto, kde je kúpanie zakázané.
10. Všetci účastníci vodných aktivít, v ktorých sa používajú kanojky, kajaky, rafty alebo akékoľvek člny, musia mať bez výnimky záchranné vesty, pri prudších tokoch i prilby. Vodnej turistiky sa môžu zúčastniť len plavci.
11. Vodácku akciu, ale i splavovanie väčších či menších úsekov riek na matracoch, pltiach či iných plavidlách, má viesť skúsený vodák.
12. Zvýšenú opatrnosť treba klásť pri dravých alebo rozvodnených riekach a v žiadnom prípade ich nesplavovať ani nevyužívať na aktivity.

XIV. BÚRKA A ELEKTRICKÝ PRÚD

1. V prípade blížiacej sa búrky sa odporúča okamžite zostupovať z hrebeňov dolu bezpečným terénom.
2. Pri búrke sa odporúča vyhnúť sa otvoreným pláňam, vrcholom, osamoteným stromom, alejám, vodným plochám či kovovým predmetom. Odporúča sa vyhľadať čo najnižšie miesto v teréne a sadnúť si na izolačnú podložku na zem. Pri najnutnejšom pohybe sa treba pohybovať pomaly, veľmi krátkymi krokmi.
3. Z dôvodu ochrany pred zásahom elektrickým prúdom sa treba pri aktivitách vyhýbať elektrickým stĺpom, vedeniam, drôtom, trafostaniciam a pod. Pracovať s elektrickými zariadeniami môžu len oprávnené osoby.
4. Pri zásahu elektrickým prúdom, ak ešte postihnutý nie je vyslobodený z elektrického okruhu, treba vždy najprv vypnúť prúd a nedotýkať sa postihnutého. Ak to nie je možné, treba použiť izoláciu (gumové rukavice, gumáky, podložky z plastu, suchú drevenú tyč alebo vetvu a pod.).
5. Pri zásahu vysokonapäťovým vedením je zakázané približovať sa k postihnutému a treba privolať odbornú pomoc.

XV. KRÍZOVÉ SITUÁCIE A POSTUP V PRÍPADOCH ÚRAZU

1. Pri krízových situáciách, ako sú rôzne živelné pohromy (výchrice, povodne, zemetrasenia a pod.), dopravné nehody, ale aj rôzne bežnejšie prípady úrazov treba postupovať podľa nasledovných krokov:
  - a) zachovať chladnú hlavu a zabrániť hystérii a panike v kolektíve;
  - b) požiadať o pomoc kohokoľvek, kto je dosiahnuteľný, organizovať pomoc;
  - c) odstrániť príčiny trvania ohrozenia, zabrániť ďalšiemu ohrozeniu (napr. prerušiť elektrický obvod v prípade zasiahnutia el. prúdom, vytiahnuť z vody v prípade topenia sa atď.);
  - d) poskytnúť prvú pomoc, prepravu k lekárovi alebo privolanie pohotovosti (odmietnutie pomoci je trestne postihnuteľné);
  - e) spísať protokol o udalosti (na akýkoľvek papier) s menami a osobnými údajmi zraneného, resp. svedkov, popisom udalosti vrátane časov, popisom poskytnutej prvej pomoci a pod.;
  - f) ohlásiť udalosť podľa potreby lekárovi, hygiene, hasičom, polícii, rodičom, vodcovi oddielu, zboru a pod.;
  - g) ak je vážnejšie poranený členom SLSK, treba udalosť nahlásiť aj Ústrediu SLSK, ktoré zabezpečí kontakt s poisťovňou;
  - h) vyvodiť závery a zabezpečiť opatrenia k zabráneniu opakovania sa udalosti.

XVI. ZDRAVIE A LIEKY

1. Na akciách dlhších ako 3 dni musí mať zdravotník aktuálne lekárske záznamy všetkých účastníkov (čiže zdravotné preukazy) ako aj karty poistenca a vyhlásenia o zdravotnom stave účastníkov (u maloletých účastníkov podpísané rodičom).
2. Špeciálnu pozornosť treba venovať účastníkom, ktorí majú nejakú chorobu, alergiu, musia brať lieky, sú postihnutí a pod.
3. Časy a dávkovanie liekov pre účastníkov, ktorí sú liečení, má mať na starosti len jedna osoba (zdravotník, vodca).
4. U kohokoľvek so syndrómami presahujúcimi bežné zdravotné neduhy treba hneď zabezpečiť odborné lekárske vyšetrenie.
5. Treba dávať pozor, aby účastníci neboli príliš vystavovaní slnku v najväčšej páľave a uistiť sa, že sú vhodne chránení pred úpalom.
6. Organizátor akcie, resp. zdravotník akcie má vedieť, ktorí účastníci sú alergickí na bodnutie hmyzom, prípadne poznať iných rizikových alergikov a byť pripravený reagovať (antialergikum).
7. Organizátor akcie je zodpovedný aj za zachovávanie zásad poriadku, čistoty a za dozor nad osobnou hygienou maloletých účastníkov.
8. Oddiel či družina musia mať na akciách poruke lekárničku s predpísaným vybavením. Pravidelne treba kontrolovať dátumy trvanlivosti liekov (pozri prílohu II.).

Príloha I

Vybavenie lekárničky

Nasledovné vybavenie lekárničky sa vzťahuje na zotavovacie podujatie pre 80 účastníkov podľa vyhlášky ministerstva zdravotníctva. Pri inom počte účastníkov musí byť vybavenie liekmi a zdravotníckym materiálom primerane upravené:

- ☐ Lieky proti zvracaniu pri cestách autom, autobusom, lietadlom (20 tbl.)
- ☐ Lieky proti bolesti hlavy, zubov (20 tbl.)
- ☐ Lieky proti kŕčovitým bolestiam (menštruačné bolesti, koliky) (20 tbl.)
- ☐ Lieky proti horúčke (100 tbl.)
- ☐ Lieky proti hnačke (100 tbl.)
- ☐ Lieky proti zápche (20 tbl.)
- ☐ Lieky proti páleniu záhy (1 balenie)
- ☐ Lieky proti kožnej plesni (1 balenie)
- ☐ Prípravky na kožné alergie, po uštipnutí hmyzom a podobne (2 balenia)
- ☐ Lieky na alergiu na slnko, uštipnutie (30 tbl.)

- ☐ Prípravky pri spálení kože (4 balenia)
- ☐ Prípravky na drobné rany (5 balení)
- ☐ Prípravky pri poraneniach mäkkých tkanív a kĺbov po úraze (10 balení)
- ☐ Lokálne prípravky na opar po opaľovaní (1 balenie)
- ☐ Očné kvapky – proti zápalu spojoviek, aj alergickému (3 balenia)
- ☐ Kvapky do nosa (2 balenia)
- ☐ Kvapky do ucha (2 balenia)
- ☐ Dezinfekčné prostriedky (5 balení)
- ☐ Dezinfekčné prostriedky na hubenie hmyzu (2 balenia)
- ☐ Repelentné prostriedky na odpudenie hmyzu, najmä komárov (4 balenia)
- ☐ Lekársky teplomer (1 ks)
- ☐ Rukavice jednorazové (2 ks)
- ☐ Zatváracie špendlíky (10 ks)
- ☐ Malé nožnice (1 ks)
- ☐ Pinzeta (1 ks)

Obvázový materiál:

- ☐ gáza hydrofilná skladaná sterilná (10 ks)
- ☐ trojrohá šatka látková (3 ks)
- ☐ PVC rúško (1 ks)
- ☐ náplasť hladká (3 balenia)
- ☐ obvaz hotový sterilný (10 ks)
- ☐ ovínadlo hydrofilné sterilné (40 ks)
- ☐ ovínadlo elastické (10 ks)
- ☐ rýchloobváz (2 balenia)
- ☐ náplasť s vankúšikom (10 ks)
- ☐ dlaha (2 ks)

Príloha II

Vzor prihlášky na akciu

Prihláška na letný skautský tábor 2007

(platí len so zaplatením táborového poplatku)

Závazne prihlasujem svoje dieťa ako účastníka na letný skautský tábor 199. zboru M. L. Kinga Doľany v roku 2007.

Meno účastníka:

Dátum narodenia:

Bydlisko:

Zúčastní sa v termíne (zaškrtnite alebo doplňte):

- ☐ tábor (1. – 21. 8. 2006)
- ☐ predčata (27. - 31. 7. 2006)
- ☐ iné dohodnuté* trvanie – od: ..... – do: .....

*Pozn. V zásade sa nedá účasť na tábore skracovať. V ojedinelých oprávnených prípadoch treba kratšie trvanie dohodnúť s oddielovým vodcom.

Odchod na tábor (zaškrtnite alebo doplňte):

- ☐ účastník bude na tábor odchádzať spolu so skupinou
- ☐ účastník príde na tábor inak (ako):

Príchod z tábora (zaškrtnite alebo doplňte):

- ☐ účastník príde z tábora spolu so skupinou
- ☐ účastník odíde z tábora inak (ako):

Účastnícky poplatok vo výške....., plus príp. dar pre činnosť vo výške ..... uhrádzame:

- ☐ v hotovosti
- ☐ bankovým prevodom na č. účtu 199. zboru
- ☐ poštovou poukážkou na č. účtu 199. zboru

Kontakty počas akcie:

- ☐ Mobilný tel. matka:
- ☐ Mobilný tel. otec:
- ☐ Pevná linka:
- ☐ Príp. iný alternatívny kontakt počas tábora:

Návšteva rodičov (zaškrtnite alebo doplňte):

- ☐ Predbežne neuvažujem osobne navštíviť tábor
- ☐ Predbežne uvažujem navštíviť tábor počas návštevného dňa (14. 8. 2007)
- ☐ Predbežne uvažujem navštíviť tábor v inom termíne*: .....

*Pozn. Odporúča sa len vo výnimočných prípadoch.

Špecifické informácie alebo požiadavky (zaškrtnite alebo doplňte):

- ☐ účastník má režijný lístok (cestu zdarma) ŽSR
- ☐ účastník má špecifické požiadavky na jedlo (vegetarián a pod.): ....
- ☐ rodičia si želajú, aby sa dieťa počas sviatkov zúčastňovalo sv. omší, resp. bohoslužieb
- ☐ .....

Zaväzujem sa, že účastník na začiatku tábora odovzdá:

- vyhlásenie rodičov o zdravotnom stave dieťaťa, príp. súhlas lekára s účasťou dieťaťa na akcii s dátumom nie starším ako 3 dni
- zdravotný preukaz dieťaťa
- preukaz zdravotného poistenia dieťaťa

Súhlasím s tým, že pri hrubom porušení disciplíny môže byť dieťa z tábora vylúčené bez nároku na vrátenie účastníckeho poplatku. Ďalej súhlasím, že prípadný nevyčerpaný zostatok účastníckeho poplatku môže byť predisponovaný do príjmu zboru na rozvoj ďalšej činnosti. Poplatok pri neúčasti bude vrátený iba pri udaní vážneho dôvodu, v inom prípade bude uplatnený storno poplatok.

V ..... dňa .....

Čitateľné meno a podpis rodiča (zákonného zástupcu): .....